

Käyttäytymisen jalostustarkastuksen järjestämisohje

Hyväksytty Kennelliiton hallituksessa 27.5.2022. Tullut voimaan 1.1.2023.
Päivitetty Jalostustieteellisessä toimikunnassa 17.9.2025. Päivitys voimassa
1.1.2026 alkaen.

1. Yleistä

Järjestämisohje on laadittu siten, että käyttäytymisen jalostustarkastus olisi toistettavissa tapahtumakerrasta toiseen mahdollisimman samanlaisena. Käyttäytymisen jalostustarkastuksesta annettujen ohjeiden noudattamisesta vastaavat tapahtumapaikalla käyttäytymisen jalostustarkastaja, vastaava toimihenkilö ja tarkastuksen järjestäjä.

2 Osallistumisoikeus

Tarkastuksen järjestävä yhdistys on velvollinen tiedottamaan tarkastukseen ilmoittautuvia osallistumisoikeudesta. Tarvittaessa osallistumisoikeuden tarkastaa ylituomari.

3 Järjestäjä

Eri yhdistykset voivat järjestää yhteisen tarkastuksen, jolloin yhdistykset vastaavat ja sopivat järjestämisestä yhdessä.

4 Toimihenkilöt

Tarkastuksessa avustavien henkilöiden tulee kyetä toimimaan vastaavan toimitsijan ohjeistamalla tavalla koko tarkastuspäivän ajan. Avustajia tulee olla riittävästi kaikkien tehtävien hoitamiseen, suositeltava määrä on vähintään 6–8 henkilöä. Suositellaan, että avustajille on saatavilla myös varahenkilöitä.

Jos tarkastuksessa on mukana rotuja, joilla on hyväksytty ihanneprofiili, tulee jonkun henkilön (jalostustarkastaja, vastaava toimitsija tai avustaja) kunkin koiran arvioinnin jälkeen verrata koiran saamia arvioita rodun ihanneprofiiliin ja määritellä tuloksen hyväksyttävyys. Kennelliiton päteväimä jalostustarkastaja viime kädessä päättää koiran lopullisesta tuloksesta.

Tarkastajan vaihtaminen tarkastukseen tulee tapahtua vain hyvin perustellusta syystä (esim. sairastuminen tai muu äkillinen asia). Tarkastajan muutos tulee ilmoittaa Kennelliitolle ennen tarkastusta.

Pätevöidylle jalostustarkastajalle tulee ilmoittaa viimeistään 14 vrk ennen tarkastusta, jos toinen tarkastaja tulee olemaan päteväimätön.

4.1 Toimihenkilöiden tehtävät ja vastuut

4.1.1 Pätevyitys käyttäytymisen jalostustarkastaja

- hyväksyy käytettävän radan ja puitteet
- huomioi koiran esitietolomakkeen ennen arvioinnin alkua
- kirjaa jalostustarkastuksen arvostelut

- kahden Kennelliiton pätevöimän jalostustarkastajan antamat arviot ovat kollegiaalisia, tarvittaessa arvostelun ratkaisee tarkastuksen nimetty ylituomari. Jos toinen tarkastaja ei ole Kennelliiton pätevöimä, arviot suoritetaan kollegiaalisesti, mutta pätevöity tarkastaja vastaa lopullisesta arviosta

Jos tarkastus on jouduttu tilapäisesti keskeyttämään olosuhteiden vuoksi, voidaan tarkastusta jatkaa tarkastajan harkinnan mukaan.

4.1.2 Rotujärjestön, -yhdistyksen tai -kerhon nimeämä jalostustarkastaja

- täysi-ikäinen
- on fyysisiltä ominaisuuksiltaan ja yhteistyökyvyiltään soveltuva tehtävään
- riittävä koirakokemus koirien reaktioiden ja eleiden havainnointiin
- perehtyy jalostustarkastuksen suoritusohjeeseen sekä arviointilomakkeeseen ennen tarkastusta
- useampien rotujen tarkastuksessa voidaan kullekin rodulle nimetä oma tarkastaja
- kun toinen tarkastaja ei ole Kennelliiton pätevöimä, suoritetaan arviot kollegiaalisesti, mutta pätevöity tarkastaja vastaa lopullisesta arviosta

4.1.3 Vastaava toimitsija

- on läsnä koko tarkastuksen ajan
- varmistaa, että jalostustarkastus järjestetään ohjeiden mukaisesti ja että paikalla on tarvittavat varusteet sekä riittävästi avustajia
- hallitsee kaikki avustajien tehtävät ja opettaa paikan päällä muut avustajat tehtäviinsä
- vastaa radan rakentamisesta
- toimii koiraa käsittelevänä avustajana osioissa 1 (ihmisen kohtaaminen) ja 2 (käsitteleminen)
- opastaa järjestävää tahoa tapahtuman järjestelyissä

4.1.4 Avustavat henkilöt

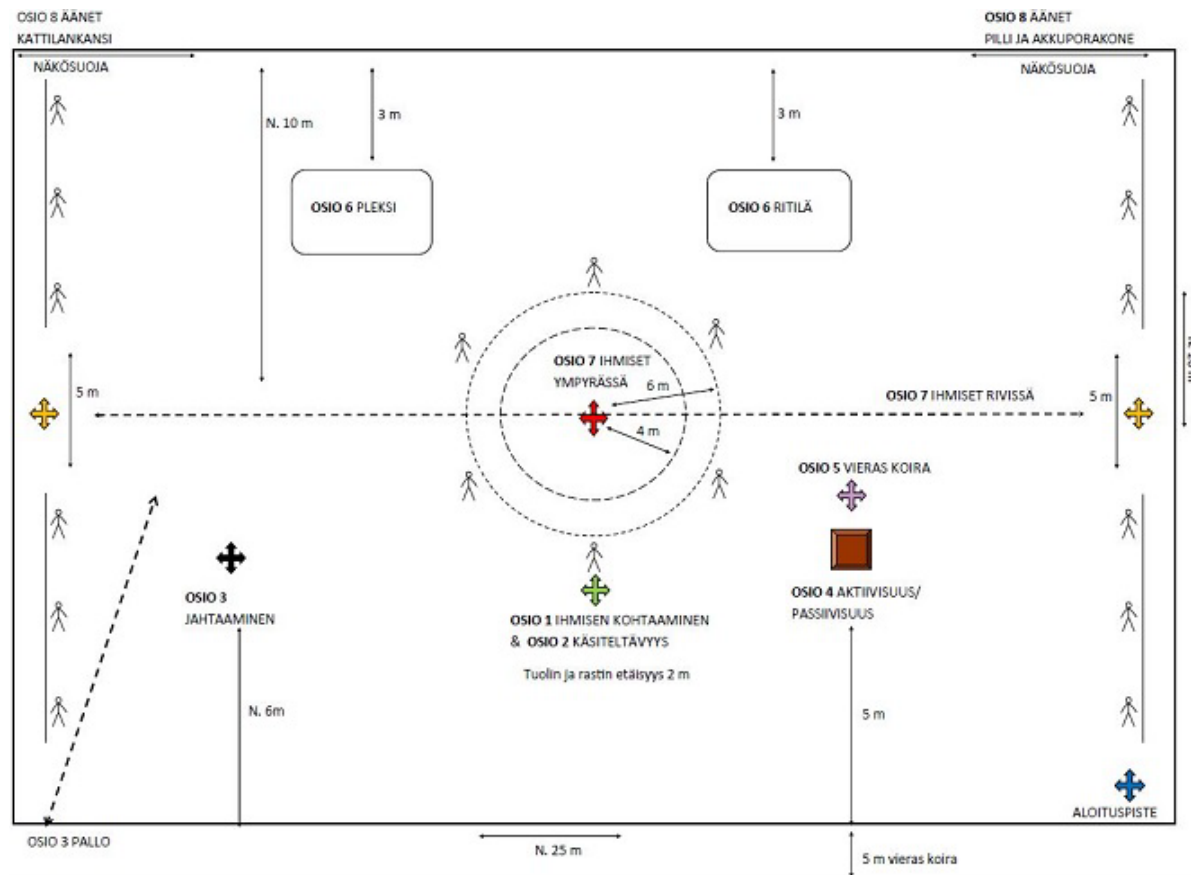
- ovat järjestävän tahon nimeämiä ja toimivat vastaavan toimitsijan antamien ohjeiden mukaisesti. Perehtyvät tarkastuksen kulkuun ja ohjeisiin ennen tarkastuspäivää.
- henkilöiden tulee suoriutua fyysisesti annetuista tehtävistä
- henkilöiden tulee olla tapahtumapaikalla vastaavan toimitsijan määräämällä hetkellä ennen ensimmäisen arvioinnin aloitusta perehtymässä annettuun tehtävään
- avustavat seuraavissa tehtävissä:
 - koirien esitietojen kerääminen
 - koirien tunnistusmerkinnän tarkastaminen
 - tarkastuksessa pallonheittäjänä, äänten tekijänä sekä ihmisryhmissä avustaminen (tähän tarvitaan vähintään kuusi henkilöä)
 - yleisön ja koiranohjaajien opastaminen
 - vieraskoiran ohjaajana toimiminen
 - tarvittaessa koirien arviointien vertailu ihanneprofiiliin
- radalla toimivan avustavan henkilön on oltava kulloinkin arvioitavalle koiralle ”tuntematon” (ei omistaja, hoitaja tai kasvattaja)

5 Tarkastuspaikka

Tarkastuksen järjestäjä varaa tarkastusta varten sopivan hallitilan tai kentän. Tarkastus tulee suorittaa rauhallisessa tilassa (halli) tai kentällä, jonka alueella tai lähellä ei ole häiriötekijöitä, kuten muita koiria, ihmisiä tai peilejä. Tilan tai kentän pitää olla sellainen, että tarkastusosioiden etäisyyksien minimimitat

täyttyvät (ratapiirros). Hallitilassa ei saa olla sellaisia tolppia tai näköesteitä, että tarkastajat ovat estyneitä näkemästä koira tai koira radan tapahtumia.

Käyttäytymisen jalostustarkastuksen ratapiirros

6 Tarkastuksen välineistö

Tarkastuksen järjestäjä vastaa tarvittavasta välineistöstä.

- mikrosirun lukulaite + varaparisto
- tarkastettaville koirille sopivan vahvuinen sileä, tavallinen 1,8–2 m pitkä nahkatalutin, jossa on hyvin erottuvat teippimerkit käsilenkissä ja 80 cm:n päässä lukosta
- tarkastajille: pöytä, tuolit, kirjoitusvälineet, tarkastuslomakkeet ja -ohjeet
- käsipyyhkeitä, käsien desinfointiaine
- ensiaputarvikkeet
- sekuntikello
- rullamitta/lasermitta vähintään 6 m
- varalle erikokoisia solkikaulapantoja
- tuoli avustajalle (osio 1, tuolin tulee olla sellainen, että siitä on helppo nousta ylös ilman tukea)
- kehänauhaa alueen rajaamiseen
- leveää teippiä kehänauhan kiinnittämiseen sekä paikkojen merkitsemiseen (eri värejä). Ulkona merkinnät tehdään esim. merkintämaalilla.
- 2 sermiä tai muuta ihmisen peittävää näköestettä
- 4 kompostiverkkoritulää (kooltaan sellainen, että koira mahtuu seisomaan alustan päällä)
- akryylilevy/pleksi vähintään 1 m x 1 m (kooltaan sellainen, että koira mahtuu seisomaan alustan päällä)

- akkuporakone + vara-akku tai laturi
- vappupillejä tai vastaavia
- kattilankansi halkaisija 23–26 cm
- vasara, kädensija pehmustettu esim. teipillä
- tarkastettaville koirille sopiva kevyt liina 10 m
- 2 palloa, halkaisija 8–15 cm (pallon tulee mahtua turvallisesti koiran suuhun)
- tarkastettavien koirien lukumäärän verran pallon peittäviä paloja frotee- / teddykangasta (tai vastaavaa) sekä kangassuikaleita tai nauhanpätkiä niiden kiinnittämiseen
- 2 kpl pitkiä takkeja tai sadeviittoja
- 2 kpl sateenvarjoja (normaaleja varrellisia)
- 2 kpl isoja lierireunaisia hattuja
- tarvittaessa kyltti: ”Testi meneillään, älä tule.”

Mallikuvia varusteista

Avustajan asuste osiossa 7.3.

Pallon päällystäminen kankaalla osiossa 3.
Pallo voi olla myös sileäpintainen.

7 Tarkastuksen vieras koira

Vieraan koiran tulee olla eri rotuinen, mutta samaa sukupuolta ja mahdollisimman samankokoinen kuin tarkastettava koira. Koiran tulee olla täyttänyt 18 kuukautta.

Vieraana koirana ei saa käyttää:

- kuulo- tai näkövammaista, sairasta, loukkaantunutta tai vamman vuoksi suorituskyylyltään merkittävästi alentunutta koiraa
- juoksuaikaista narttua

- narttua 30 vuorokautta ennen arvioitua penikoimista (arvioitu aika = 63 vrk ensimmäisestä astutuksesta) tai alle 75 vrk penikoimisen jälkeen
- koiraa, jolla on osallistumiskielto Kennelliiton alaisiin tapahtumiin

Kennelliiton antidopingsäännön noudattaminen koskee myös vierasta koiraa. Vieraskoiralla ei saa olla muita varusteita kuin kuristamaton panta ja tavallinen talutushihna.

Koiran on oltava rauhallinen, ei vieraskoira-aggressiivinen ja helposti (ilman suurieleistä houkuttelua) sitä taluttavan henkilön hallittavissa. Koiran tulee suhtautua välinpitämättömästi tarkastettavaan koiraan.

Vieraskoirana voidaan käyttää tarkastukseen osallistunutta koiraa sen jälkeen, kun koira on suorittanut oman tarkastuksensa.

Mikäli vastaavan kokoista toisen rodun edustajaa on vaikea löytää, voivat rotujärjestöt tai -yhdistykset itse järjestämässään tarkastuksissa pyrkiä vakioimaan tietyn rodun vieraskoiraroduksi.

8 Tarkastuksesta tiedottaminen, ilmoittautumiset ja dokumentointi

8.1. Ilmoitus Kennelliittoon

Tarkastuksesta ilmoitetaan Kennelliittoon seuraavat tiedot:

- mahdolliset roturajoitukset
- tarkastuksen järjestäjä
- päivämäärä
- paikkakunta
- vastaavan toimitsijan nimi
- jalostustarkastajien nimet

8.2. Tiedottaminen koiranomistajille

Järjestäjä tiedottaa tarkastuksesta omien käytäntöjensä mukaisesti.

On suositeltavaa opastaa ilmoittautujia etukäteen osallistumisoikeudesta, tarkastukseen liittyvästä ohjeistuksesta sekä ennakkolähetteen tilaamisesta. On myös suositeltavaa pyytää varmistus ennakkolähetteen voimassaolosta ennen koiran suoritusta.

8.3. Tulosten tallentaminen Kennelliiton jalostustietojärjestelmään

Tulos tallennetaan Omakoira-palvelun kautta. Tallentajana voi toimia jalostustarkastaja, vastaava toimitsija tai yhdistyksen nimeämä jalostustarkastuksen tallentaja (yhdistyksen Omakoira-palvelun kautta hallinnoima luottamustehtävä).

Koiran tulos voidaan julkaista aikaisintaan tunti sen jälkeen, kun tarkastus on päättynyt. Tulosten tallentaminen jalostustietojärjestelmään tulee tehdä viikon kuluessa tarkastuksesta.